

Månadsrapport till nämnd

Omvårdnadsnämnd

Sep 2024

2024-10-15

Diarienummer: 24ON94

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Årsprognos	9
4 Investeringsverksamhet	12
5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	12

1 Resultatrapport

Omvårdnadsnämnden	Utfall fg år	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
	202301-202309	202401-202409	202401-202409		2023 / 2024	202401-202412
Intäkter						
Taxor och avgifter	75 274	89 769	79 129	10 640	19,3%	105 505
Hysesintäkter	36 937	40 416	36 503	3 913	9,4%	48 670
Statsbidrag	22 675	47 346	17 770	29 576	108,8%	23 693
Övriga intäkter	47 287	48 222	44 843	3 379	2,0%	59 791
Kommunbidrag	1 082 175	1 121 226	1 121 226	-0	3,6%	1 495 080
Summa intäkter	1 264 347	1 346 979	1 299 471	47 509	6,5%	1 732 739
Kostnader						
Personalkostnader	-654 877	-687 860	-652 396	-35 464	5,0%	-859 676
Inhyrd personal och konsulter	-29 885	-33 578	-1 855	-31 723	12,4%	-2 473
Bidrag och transfereeringar	-8 654	-10 684	-1 498	-9 186	23,5%	-1 997
Köp av verksamhet och entreprenader	-396 811	-410 454	-418 414	7 960	3,4%	-557 885
Hyror och fastighetskostnader	-119 134	-132 976	-134 192	1 216	11,6%	-178 737
Övriga kostnader	-25 144	-25 438	-30 205	4 767	1,2%	-40 273
Material och förbrukning	-29 370	-31 154	-24 206	-6 949	6,1%	-32 274
Fordon och transporter	-14 948	-14 817	-13 705	-1 112	-0,9%	-18 273
Måltider	-17 934	-21 132	-19 930	-1 202	17,8%	-26 573
Avskrivningar och intern ränta	-7 975	-9 361	-10 933	1 572	17,4%	-14 578
Summa kostnader	-1 304 732	-1 377 454	-1 307 333	-70 121	5,6%	-1 732 739
Resultat	-40 385	-30 474	-7 862	-22 612		0

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för omvårdnadsnämnden, september 2024

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. september minus 30,5 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 22,6 mnkr. KS/KF beslutade i februari om att omfördela 2 886 tkr från ON till den centrala bemanningseenheten. Samtidigt beslutades om kompensation till nämnden för helårseffekt av kapitaltjänstkostnad och hyra för färdigställda investeringar under 2023, vilket ger ON ökat kommunbidrag med 11 491 tkr, samt ytterligare 66,2 tkr för färdigställda investeringar jan-apr 2024 enligt KS beslut i juni. Nämnden har även kompenserats med centralt avsatta medel för ökade lönekostnader till följd av avslutad lönerevision med 1 000 tkr enligt KS beslut i juni. Total justering för nämnden uppgår till 9 671,2 tkr.

Från och med 13 mars har Gävle kommun ett nytt inköps- och fakturahanteringssystem Proceedo. Det nya systemet har medfört ny hantering av fakturor som inte attesterats vid månadsskifte. De fakturor/kostnader som inte har beslutsattesterats per den sista kan vara poster som inte ska belasta resultatet. Likaså kan uppbokning av kostnader skett trots att dessa kostnader redan resultatförts. I dagsläget finns inte rapporter framtagna för att kunna kvalitetssäkra denna information.

Påbörjade besparingar under 2024 ger effekter på de ekonomiska förutsättningarna för 2025. (Välfärdsnämnderna hade ett totalt besparingskrav på 180 mnkr för 2024, som en konsekvens av nämndernas underskott för 2023, samt de krav på besparingar som ligger för 2024).

Notera att vad gäller just ekonomin så är det som nu läggs fram en ekonomisk prognos, dvs en bedömning av hur väl verksamheten förmår klara den budget som verksamheten har. Prognosen påverkas av hur de inre processerna utvecklas, ex av personalplaneringsarbetet. Men påverkan på prognosen sker också av yttre faktorer, såsom inflöde av kunder i behov av insatser. Därmed kan inte prognosen tolkas som ett löfte om hur resultatet kommer vara 31 december, då osäkerhetsfaktorerna är många.

Nämnden fattade besparingsbeslut den 22 februari. De beslut som Omvårdnadsnämnden fattade innebär helårseffekter på 40,8 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). En del av denna summa (inte hela) kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024. Detta på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27 november 2023.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. september 2024 per verksamhetsområde:

Vård- och omsorgsboende egen regi/Avlösningvistelse -50,5 mnkr (aug -45,6 mnkr)

Antalet beställda vikarietimmor minskade under delår 1, men under delår 2 har många timanställda varit anställda som en följd av huvudsemesterperioden för ordinarie medarbetare. De största avvikelserna avser timlön, övertid, OB och semesteruttag.

Bemanningen i verksamheterna grundar sig i reglerna som finns i bemanningshandboken. En utmaning är fortfarande att skapa scheman inom budgetram som uppfyller såväl bemanningshandboken som reglerna om vecko- och dygnsvila. Enhetschefer och medarbetare upplever att arbetet med schema och planering blivit mindre flexibelt – och därmed mer kostsamt - än tidigare. Antalet resursturer som inte har kunnat återanvändas i verksamheten och inte heller kunnat lämnas ut till andra verksamheter har ökat.

Även under delår 2 har några enheter haft förstärkt grundbemanning pga fallrisk,

kunder med svår demensproblematik och utåtagerande beteende. Ett exempel där kund med svåra BPSD-symtom pga demens har behövt förstärkning dygnet runt av undersköterska samt en väktare. Förstärkning har även förekommit utifrån ett arbetsmiljöperspektiv och krav från tillsynsmyndigheter; Arbetsmiljöverket utifrån arbetsmiljöansvar och Inspektionen för vård och omsorg utifrån kvalitetsansvar som har inneburit undantag från det pågående arbetet med bemanningshandboken. Många medarbetare har växlat in semesterersättningen mot att få fler semesterdagar, vilket generat större kostnader för timanställda.

Kostnaderna för sjukfrånvaron har minskat under delår 2, som en effekt av aktivt arbete med rehabiliteringsarbete och förebyggande arbete.

För specialdemens Fleminggatan avser den största avvikelserna månadslön, timlön, övertid och OB. Orsaker är överanställningar/inkonverteringar, samt brist på delegeringsbara medarbetare. Vid inledningen av delår 2 togs ett nytt schema fram, tillsammans med ett intensifierat arbete utifrån BPSD för att klargöra det faktiska behovet av vak och resurser.

Inom verksamheten finns en grupp om 8,5 årsarbetare som rekryterats enkom för en kund med komplexa behov, och där arbetsmiljökrav gör att ensamarbete ej får förekomma.

Avlösningsvistelsen är föremål för besparingsåtgärd utifrån framtaget förslag som antogs och beslutades på Omvårdnadsnämndens sammanträde i februari.

Antalet platser ska minskas på avlösningsvistelse till 10, samt ska antalet årsarbetare minskas med 8. En inventering av antalet kunder med gynnande beslut om insats i form av avlösningsvistelse visar att 15 platser behövs för att fortsätta verkställa befintliga insatser. Det gör att avvecklingen måste ske successivt och att det under en övergångsperiod alltså sker en besparing i lägre tempo än vad som avsågs då beslutsunderlag togs fram till nämnden.

Hemtjänst egen regi -10,8 mnkr (aug 9,5 mnkr)

Varav ytterområden -3,4 mnkr, innerområden -7,4 mnkr

Området har fortsatt höga kostnader för timlön, övertid och OB. Orsaker är bland annat överanställningar för att klara egen personalförsörjning, beordringar pga. avslag på beställningar till bemanningsenheten och utbildningar påkallade av pågående

förbättringsarbete som krävt timvikarier för att täcka upp frånvaro. Området har inte fått kompensation för USK pilotprojekt, dokumentationsutbildningen. Verksamheten har fått ersättning för Äldreomsorgslyftet till och med augusti.

Pågående aktiviteter: Avstämning och utbildning i planering och schemaarbete. Avstämningar med enhetschefer och samordnare för uppföljning och lärande med stöd av schema och bemanningsteamet gällande planering och schema.

Bemanningshandboken förväntas ge effekt, framför allt under delår 2 och 3 2024.

De avslut av externa utförare som gjordes under sommaren har inneburit ca 350 timmar extra för hemtjänst i egen regi i form av administrativ tid samt tillkommer bomkörningar. Detta motsvarar en kostnad om ca 275 tkr.

Hälso- och sjukvård -9,7 mnkr (aug -8,3 mnkr)

Kostnader för bemanningssköterskor är fortsatt höga och anledning till negativ avvikelse. Per september uppgår kostnaden till 32,5 mnkr. Till och med mars nyttjade verksamheten 32 bemanningssköterskor, därefter minskade detta antal till 21 under april. Det utökades under sommarmånaderna. Verksamheten tilldelas 18,8mnkr (helår) i prestationsersättning för tidigare års förtätning av sjuksköterskor per boende som täcker delar av hyrpersonalkostnaderna.

Det saknas statsbidrag 0,5 mnkr som hör till perioden, detta justeras under oktober.

Den 18 mars startade ny kväll-/helgorganisation. Denna förändring innebär ny schemaläggning för samtliga sjuksköterskor. Ny kväll-/helgorganisation medför möjlighet att avsluta hyrsköterskor. Dessa ersätts inte med egna resurser utan är att se som en kostnadsminskning. I takt med nyrekrytering under året kommer resterande bemanningssköterskor successivt att fasa ut.

Pågående rekrytering täcker dock inte verksamhetens behov av sjuksköterskor. Hälso- och sjukvårdskontoret nyttjade totalt 39 hyrsköterskor under perioden juni - augusti vilket påverkar kostnadsbilden och helårsprognos.

From 1 maj ändras ledningsstruktur inom kontor Hälso- och sjukvård. Kontoret minskar antalet verksamhetschefer från två till en. Detta innebär en besparing motsvarande ca 0,8 mnkr. Till följd av bemanningssituationen bedöms verksamheten inte hålla årets budget.

Vård och omsorgsboende myndighet +17,6 mnkr (aug +15,2 mnkr)

Kostnaderna för köp av platser på externa vård- och omsorgsboenden är 14,5 mnkr lägre än budget. De lägre kostnaderna beror på att det i budget beräknades att Sätträåsen skulle ha 18 nya platser under våren 2024, varav 9 av dessa skulle finnas tillgängliga redan i februari. Per sista september har dock inga nya platser tillkommit. Total avvikelse för köp av plats mot budget för Sätträåsen är 10,9 mnkr per september. I dagsläget finns inget planerat öppningsdatum för nya platser på Sätträåsen. Även övriga utförare har positiv avvikelse för enstaka tomma platser. Positiv avvikelse om 4,8 mnkr för taxor/avgifter.

Hemtjänst myndighet +13,9 mnkr (aug +11,0 mnkr)

De delar av hemtjänstverksamheten som ligger inom Myndighets verksamhetsområde har en positiv avvikelse till följd av volymminskningar i förhållande till budget. Under sommaren avslutades två externa utförare vilket medfört lägre antal utförda timmar hos kund.

Natt och larm -3,2 mnkr (aug -2,9 mnkr)

Det nya heltidsmålet för nattarbete påverkar planeringen och ger en effekt som kräver 2,5 åa mer än budget i schemaplanering.

Det nya avtalet för trygghetslarm medför högre månatlig driftskostnad. Verksamheten har ökade personalkostnader på grund av utbytet av trygghetslarmen som pågick under årets första månader. Byte av 7 bilar ger högre månatlig leasing- och underhållskostnad.

Förebyggande insatser och aktiviteter +1,5 mnkr (aug +0,3 mnkr)

I samband med nämndens besparingskrav motsvarande 3,8 mnkr (helår) har verksamheten ställt om på flera sätt och prioriterar att utföra uppdrag i enlighet med tilldelade statsbidrag i stället för ordinarie verksamhet, vilket ger möjlighet att behålla de personella resurserna under 2024. Verksamheten bedrivs till stora delar via statsstöd, som dock är en osäker intäktskälla 2025 varför det kommande år är oklart vilka insatser som kan utföras. I september har statsbidrag för Ökad och jämlik tillgång

till föräldraskapsstöd samt Ofrivillig ensamhet bland äldre realiserats vilket bidrag till periodens positiva avvikelse.

Besparingskrav har lagts på verksamhetsområdet att minska anhängstöd, träffpunkter samt volontärsamordning (3,8 mnkr). Arbete för att realisera detta är genomfört. Innebär bland annat att lokaler används mer kostnadseffektivt och personalresurserna omfördelas samt genomförs minskning av en enhetschef och medarbetare. Ger även minskat antal insatser samt kvalitetsförsämring till målgruppen.

Anhöriganställda -2,4 mnkr (aug -2,3 mnkr)

De sista avsluten gjordes i december för icke sammanboende, eftersom lön utgår med en månads eftersläp hamnar denna kostnad i januari. När timmar hos kund försvinner tappas även intäkten, varför verksamheten har en avvikelse. Resterande avslut gjordes till sista april, personalkostnader finns därmed tom maj.

Myndighet anhöriganställda +9,6 mnkr (aug +8,0 mnkr)

Kommunbidrag för verksamhet anhöriganställda finns hos myndighet och fördelas till utförande verksamhet utifrån antal utförda timmar hos kund. Då verksamheten avslutats sker ingen fördelning av medel och myndighet har därmed ingen kostnad.

Utveckling och stöd +4,9 mnkr (aug +5,3 mnkr)

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 11 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Omvårdnadsnämnden innebär detta ca 3,4 mnkr. Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov. Först 2025 uppnås helårseffekt. Positiv avvikelse för lokalhyror.

Övergripande avvikelser +5,9 mnkr (aug +4,6 mnkr)

Budgetjustering i och med KF:s beslut i februari samt lönekomensation innebär ett tillskott på 8,3 mnkr i omfördelning av ram. Kostnader för chef i beredskap täcks delvis av dessa medel. I april togs det beredskapslager som byggdes upp under pandemin

bort, lagret var värderat till 1,2 mnkr och syns som en engångskostnad.

Mindre avvikelser +0,6 mnkr

Avlösningstvinst Myndighet +0,4 mnkr

Dagverksamhet +0,2

3 Årsprognos

Prognos ON -28,9 mnkr (-30,9 mnkr)

Total prognos för nämnden bedöms till -28,9 mnkr. Ökade kostnader för pensionsavgifter är inbakade i respektive verksamhetsområdes prognos nedan, och innebär totalt ca 6,5 mnkr för nämnden.

Vård- och omsorgsboende egen regi inkl avlösningstvinst -62,8 mnkr (-52,8 mnkr)

En bemanningshandbok för enhetschefer är framtagen i syfte att skapa bättre, och likadana, förutsättningar för enheterna att skapa scheman som både möter kundernas behov och som bidrar till ekonomisk balans inom ram för respektive personalbudget. Den förväntade effekten är ett minskat behov av timanställda.

Arbetet med implementering av bemanningshandboken och därtill nyttjandet av resursturer pågår i och med schema- och personalplaneringsteamets aktiva insatser. Dock har det inte givit förväntad effekt ännu. Flertalet vård- och omsorgsboenden har under perioden fortsatt att använda timvikarier i stället för att använda resursturer som det är tänkt, och det finns fortfarande scheman som inte håller budget. Utifrån detta startas i närtid ett intensifierat arbete med tvärfunktionella team av stödfunktioner. Teamen arbetar på uppdrag av berörda verksamhetschefer, och arbetet ska präglas av delaktighet och kommunikation. Tydliga överenskommelser och målsättningar krävs för att säkerställa leverans.

Kommunbidrag för avlösningstvinst ges till myndighetskontoret, som i sin tur resursfördelar till utförande verksamhet utifrån antal vårdplatser. I och med att fem platser är stängda kommer lägre ersättning ges till utförande verksamhet och myndighet får ett positivt resultat.

Vård- och omsorgsboende myndighet +22,5 mnkr (+21,2 mnkr)

Planerad öppning av fler avdelningar hos extern utförare har ännu inte skett, och det är oklart om och i så fall när det kan bli av. Några tomma platser hittills på övriga externa boenden samt ett boende som budgeterats för högt förväntas ge ett positivt resultat mot budget vid årets slut.

Hemtjänst egen regi -12,3 mnkr

Ser viss effekt gällande minskning av personalkostnader utifrån arbetet med bemanningshandboken under delår 2. Att inte större effekt syns ännu beror delvis på övertagande av externa kunder under sommaren som resulterat i ett stort antal arbetade timmar som inte ersatts som utförd tid.

Hemtjänst myndighet +20 mnkr (+13,4 mnkr)

Positiv avvikelse mot budget vid delår 2. Volymerna förväntas minska något i och med avslut av två externa utförare.

Hälso- och sjukvård -15,4 mnkr

Den 18 mars startade ny kväll-/helgorganisation. Denna förändring innebär ny schemaläggning för samtliga sjuksköterskor. Ny kväll-/helgorganisation medför möjlighet att avsluta hyrsköterskor. Dessa ersätts inte med egna resurser utan är att se som en kostnadsminskning. I takt med nyrekrytering under året kommer resterande bemanningssköterskor successivt att fasa ut.

Pågående rekrytering täcker dock inte verksamhetens behov av sjuksköterskor. Hälso- och sjukvårdskontoret nyttjade totalt 39 hyrsköterskor under perioden juni - augusti vilket påverkar kostnadsbilden och helårsprognos. From 1 maj ändras ledningsstruktur inom kontor Hälso- och sjukvård. Kontoret minskar antalet verksamhetschefer från två till en. Detta innebär en besparing motsvarande ca 0,8 mnkr. Till följd av bemanningssituationen bedöms verksamheten inte hålla årets budget.

Natt och larm -4,1 mnkr

Nytt heltidsmått för nattarbete påverkar planeringen och kräver 2,5 årsarbetare mer än budgeterat i schemaplanering. Fortsatt hantering av schemaarbete och planering pågår. Nytt avtal för trygghetslarm medför ökad driftskostnad, samt ökade personalkostnader till följd av utbytet av trygghetslarmen.

Anhöriganställda utförare -2,8 mnkr

Verksamheten avslutad, personalkostnader tom maj.

Anhöriganställda myndighet +14,5 mnkr

Kommunbidrag för anhörigvård ges till myndighetskontoret, som i sin tur resursfördelar till utförande verksamhet utifrån antal beviljade timmar hos kund. I och med att verksamheten avslutats i april kommer ingen ytterligare resursfördelning göras och myndighet får ett positivt resultat.

Förebyggande verksamhet +2,3 mnkr

Besparingskrav har lagts på verksamhetsområdet att minska anhörigstöd, träffpunkter samt volontärsamordning (helårseffekt 3,8 mnkr). Arbete för att realisera detta pågår. Innebär bland annat att lokalerna kan användas mer kostnadseffektivt och personalresurserna omfördelas samt genomförs minskning av en enhetschef och medarbetare.

Avlösningvistelse myndighet +2 mnkr

Kommunbidrag för avlösningvistelse ges till myndighetskontoret, som i sin tur resursfördelar till utförande verksamhet utifrån antal vårdplatser. I och med att fem platser är stängda kommer lägre ersättning ges till utförande verksamhet och myndighet får ett positivt resultat.

Övergripande samt mindre enheter +6,2 mnkr (+4,3 mnkr)

Det lager som byggdes upp under pandemin har nu tömts och justering utifrån detta

ger en avvikelse i form av en engångskostnad. Omfördelning av ram har lagts på övergripande ansvar då hyror är budgeterade per objekt, vilket ger positiv avvikelse på övergripande nivå. Prognos för dagverksamhet +0,4 mnkr.

Utveckling och stöd +2,5 mnkr (+0,5 mnkr)

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 11 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Omvårdnadsnämnden innebär detta ca 3,4 mnkr.

Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov. Först 2025 uppnås helårseffekt.

Positiva avvikelser finns för hyror, men stora osäkerheter kring el, flyttkostnader, larm/väktare, samt ökade IT-kostnader (välfärdsteknik) och lägre bidrag från Omställningsfonden ger prognosen + 0,5 mnkr.

Schema och planeringsteamet -1,5 mnkr (-2,1 mnkr)

Det schema- och planeringsteam som stöttar arbetet med bemanningshandboken ger på övergripande nivå en negativ kostnadsavvikelse på personalkostnader, men en betydligt större kostnadsminskning i verksamheterna.

4 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,6 mnkr av den totala budgeten på 9,0 mnkr. Investeringar avser främst inventarier i samband med evakuering, tillbehör till trygghetslarm, medicinkyl samt rörelsevakt.

5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Det ackumulerade resultatet t.o.m. september minus 30,5 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period

minus 22,6 mnkr.

Nämndens största avvikelser beror på höga personalkostnader samt inhyrda sjuksköterskor. Bemanningen i verksamheterna grundar sig i reglerna som finns i bemanningshandboken. En utmaning är fortfarande att skapa scheman inom budgetram som uppfyller såväl bemanningshandboken som reglerna om vecko- och dygnsvila. Enhetschefer och medarbetare upplever att arbetet med schema och planering blivit mindre flexibelt - och därmed mer kostsamt - än tidigare. Antalet resursturer som inte har kunnat återanvänts i verksamheten och inte heller kunnat lämnas ut till andra verksamheter har ökat. Även under delår 2 har några enheter haft förstärkt grundbemanning pga fallrisk, kunder med svår demensproblematik och utåtagerande beteende. Förstärkning har även förekommit utifrån ett arbetsmiljöperspektiv och krav från tillsynsmyndigheter; Arbetsmiljöverket utifrån arbetsmiljöansvar och Inspektionen för vård och omsorg utifrån kvalitetsansvar som har inneburit undantag från det pågående arbetet med bemanningshandboken. Pågående rekrytering av sjuksköterskor täcker inte verksamhetens behov, vilket inneburit att Hälso- och sjukvårdskontoret behövt bemanna verksamheten med hyrsköterskor även under sommaren.

De beslut som Omvårdnadsnämnden fattade innebär helårseffekter på 40,8 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). En del av denna summa (inte hela) kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024.

Nämndens helårsprognos är -28,9 mnkr, varav ökade pensionsavgifter om ca 6,5 mnkr. Bemanningshandbok förväntas på sikt minska personalkostnader. Den förväntade effekten är ett minskat behov av timanställda. Förändringsarbetet har förstärkts i samverkan med kontor stöd i hemmet. Rekrytering av sjuksköterskor pågår. Verksamheten Anhöriganställda avslutades i maj.

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,6 mnkr av den totala budgeten på 9,0 mnkr. Investeringar avser främst inventarier i samband med evakuering, tillbehör till trygghetslarm, medicinkyl samt rörelsevakt.